यथोक्तं स्वस्वान्वेषणीयतयोक्तं देशमनतिक्रम्येत्यर्थः ॥ १ ॥ आकाशं वनगिर्यनावृतप्रदेशमित्यर्थः ॥ नदीदुर्गानिति नदीप्रवाहैर्गंतुमशक्यादेशानदीदुर्गास्तान् ॥ २ ॥ ३ ॥ दिवसमित्यत्यंतसंयोगे द्वितीया ॥ धृताः उद्युक्ताः मेदिन्यां सर्वाधारभूतायां निसौकर्यार्थमितिभावः ॥ ४ ॥ तेषु देशेषु सर्वर्तुकान्नित्यसन्निहितसर्वर्तुयुक्तानतएवसदासफलद्रुमान् सर्वेष्वहस्सु विचयनसमये समासाद्य कामंप्राप्य रजनीं रजन्यां शय्यां चक्रुः ॥ तादृशदक्षवत्त्वंच देशस्य रामप्रसादात् ॥ ५ ॥ तदहः प्रस्थानदिवसं प्रथमंकृत्वा ॥

दर्शनार्थंतुवैदेह्याःसर्वतःकपिकुंजराः ॥ व्यादिष्टाःकपिराजेनयथोक्तंजग्मुरंजसा ॥ १ ॥ तेसरांसिसरित्कक्षानाकाशंनगराणिच ॥ नदीदुर्गास्तथादेशान्विचिन्वंतिसमंततः ॥ २ ॥ सुग्रीवेणसमाख्याताःसर्वेवानरयूथपाः ॥ तत्रदेशान्विचिन्वंतिसशैलवनकाननान् ॥ ॥ ३ ॥ विचित्यदिवसंसर्वेसीताधिगमनेधृताः ॥ समायांतिस्ममेदिन्यांनिशाकालेषुवानराः ॥ ४ ॥ सर्वर्तुकांश्चदेशेषुवानराःसफलद्रुमान् ॥ आसाद्यरजनींशय्यांचक्रुःसर्वेष्वहस्सुते ॥ ५ ॥ तदहःप्रथमंकृत्वामासेप्रस्रवणंगताः ॥ कपिराजेनसंगम्यनिराशाःकपिकुंजराः ॥ ६ ॥ विचित्यतुदिशंपूर्वांयथोक्तांसचिवैःसह ॥ अदृष्ट्वाविनतःसीतामाजगाममहाबलः ॥ ७ ॥ दिशमप्युत्तरांसर्वांविविच्यसमहाकपिः ॥ आगतःसहसैन्येनभीतःशतबलिस्तदा ॥ ८ ॥ सुषेणःपश्चिमामाशांविविच्यसहवानरैः ॥ समेत्यमासेपूर्णेतुसुग्रीवमुपचक्रमे ॥ ९ ॥ तंप्रस्रवणपृष्ठस्थंसमासाद्याभिवाद्यच ॥ आसीनंसहरामेणसुग्रीवमिदमब्रुवन् ॥ १० ॥ विचिताःपर्वताःसर्वेवनानिगहनानिच ॥ निम्नगाःसागरांताश्चसर्वेजनपदाश्चये ॥ ११ ॥ गुहाश्चविचिताःसर्वायाश्चतेपरिकीर्तिताः ॥ विचिताश्चमहागुल्मालतावितानसंततताः ॥ १२ ॥

गताः पुनर्मासेगते निराशाः सीताऽलाभे प्रस्रवणंगताः ॥ आगताः कपिराजेनसंगम्य स्थिताइत्यन्वयः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ उपचक्रमे प्राप्तः ॥ ९ ॥ ॥ १० ॥ सागरांताः सागरमध्यवर्तिद्वीपाः ॥ ११ ॥ लताविततैर्लताप्रतानैः संततःसमंताद्व्याप्तास्तादृशामहागुल्मालतागृहविशेषाः ॥ १२ ॥